

Børns erfaringer med affaldshåndtering i institution og hjem – pædagogiske muligheder

Nanna Jordt Jørgensen

Ph.d., adjunkt

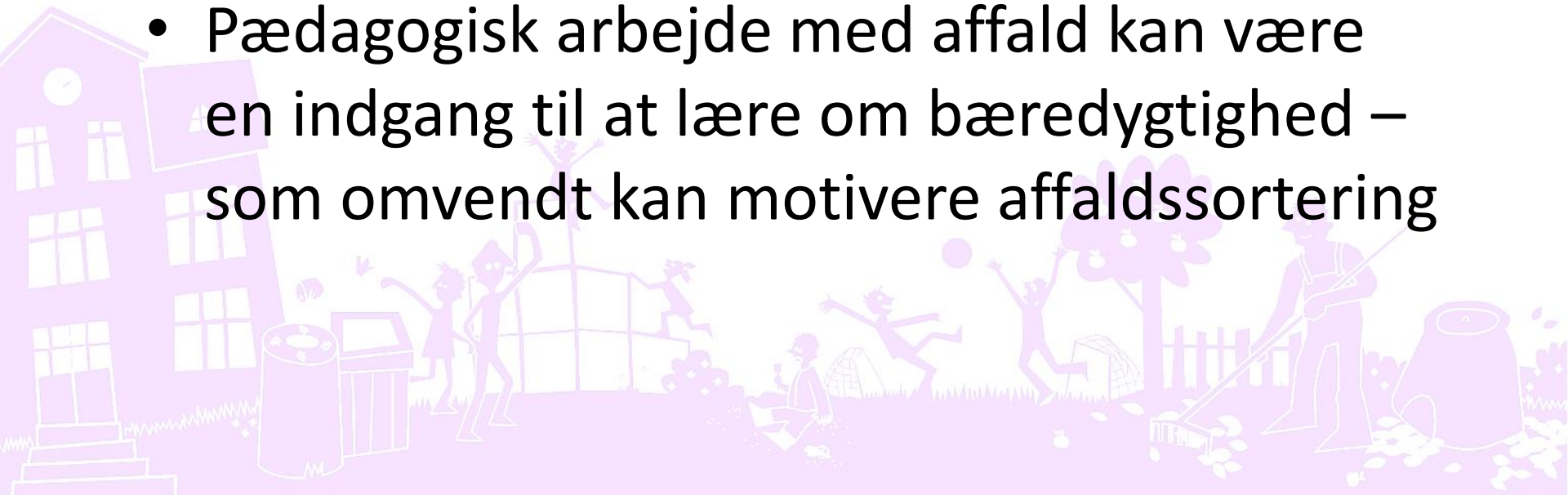
Københavns Professionshøjskole

najo@ucc.dk

Pointer

- Indsigt i børns og deres familiers hverdagslivserfaringer med affald giver ny inspiration til affaldspædagogik
- Pædagogisk arbejde med affald kan være en indgang til at lære om bæredygtighed – som omvendt kan motivere affaldssortering

Baggrund: Følgeforskning på to projekter

2016: "Skoler og daginstitutioner som læringsrum for genanvendelse af husholdningsaffald"

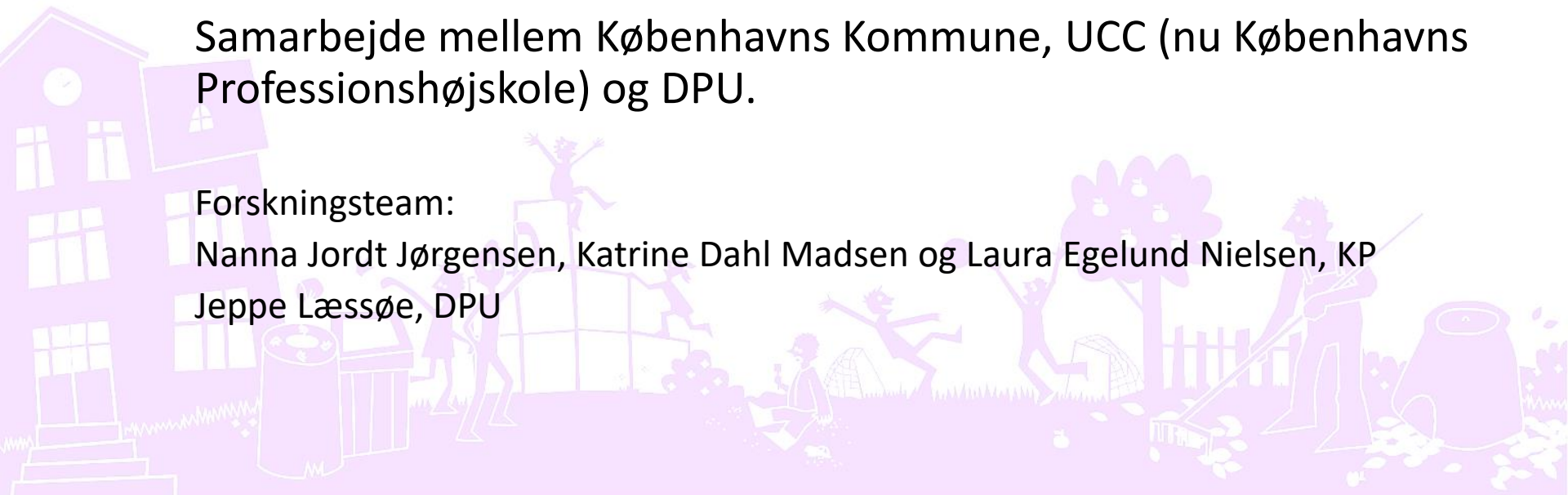
Samarbejde mellem Københavns Kommune og DPU (Aarhus Universitet)

2017: "Affaldspædagogik mellem daginstitution, skole og hjem"

Samarbejde mellem Københavns Kommune, UCC (nu Københavns Professionshøjskole) og DPU.

Forskningssteam:

Nanna Jordt Jørgensen, Katrine Dahl Madsen og Laura Egelund Nielsen, KP
Jeppe Læssøe, DPU

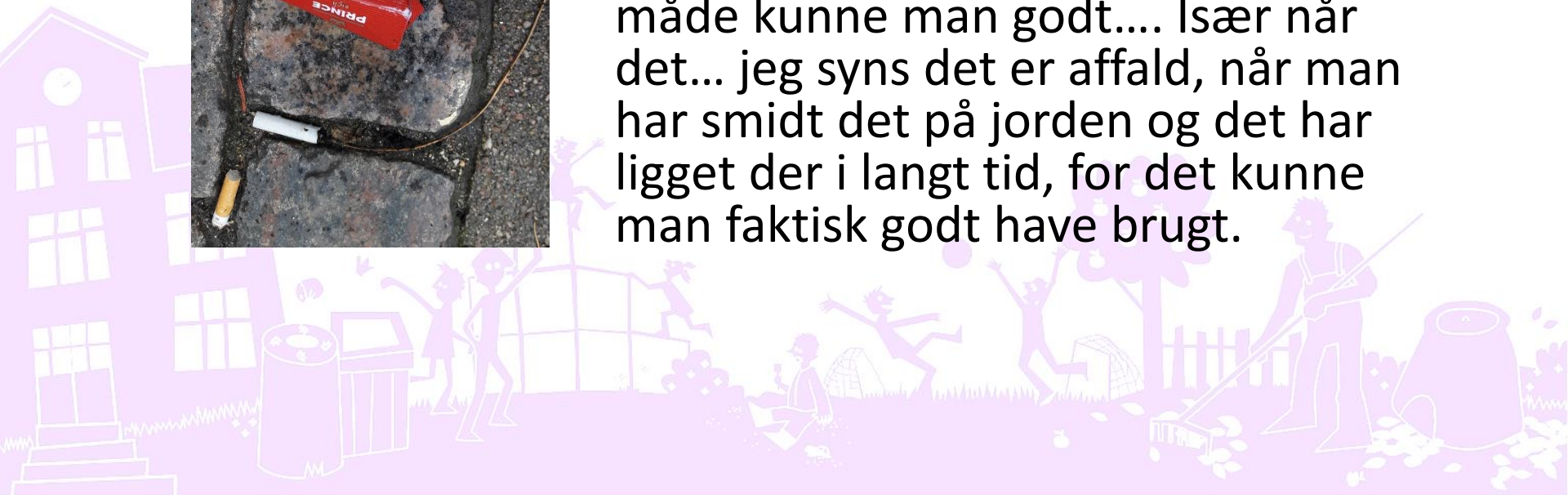

Hvad er affald?

Viggo (6 år) : Det er noget, mennesker har smidt, fordi de er dumme og uduelige. Og idioter. Og kujoner

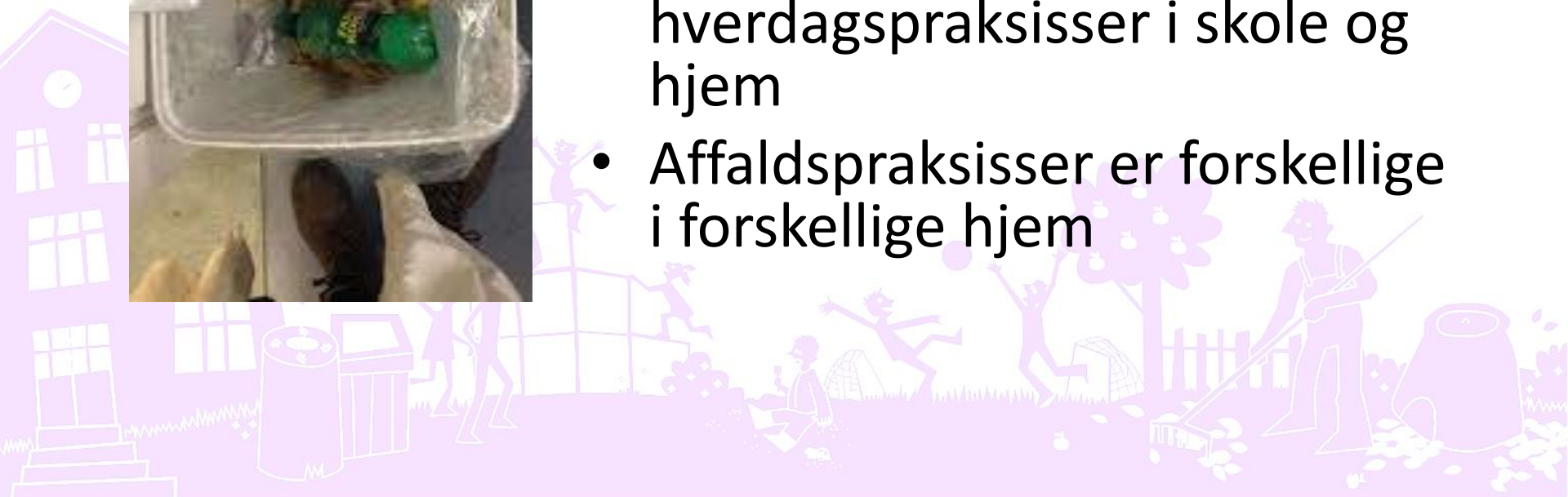
Ea (5 år): Jeg synes at papir og plastik og sådan noget er affald, på grund af, der er folk, der bare har.... Fordi på en måde kunne man godt.... Især når det... jeg synes det er affald, når man har smidt det på jorden og det har ligget der i langt tid, for det kunne man faktisk godt have brugt.

Affald i børns hverdagsliv

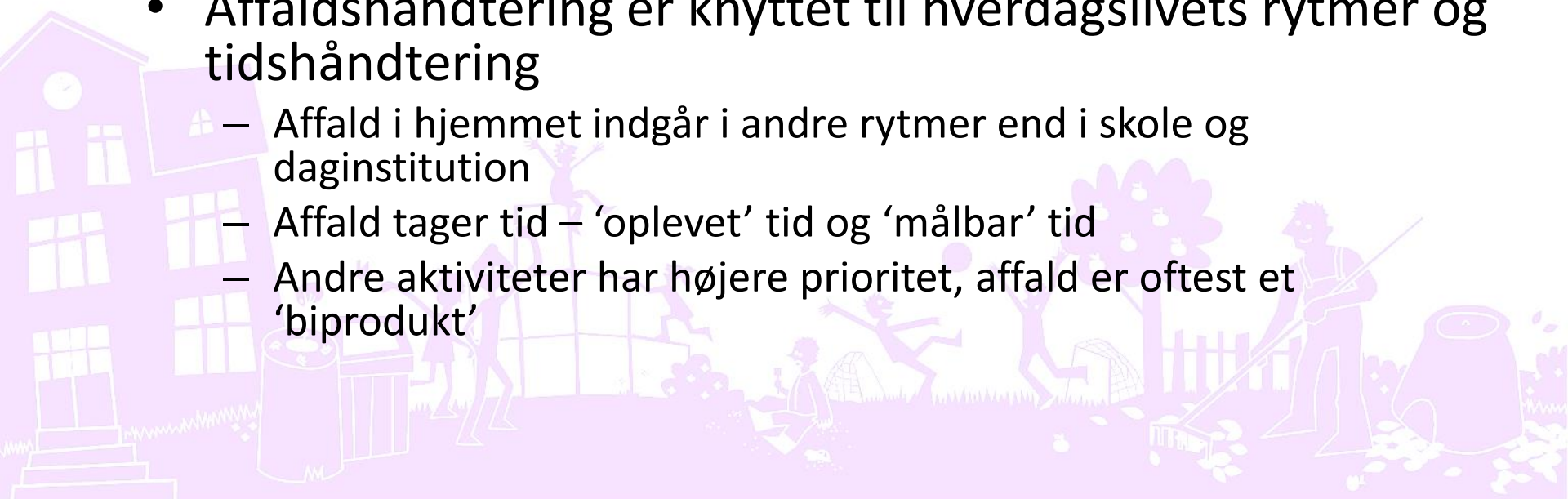

- Børns hverdagsliv går på tværs af institution, hjem og lokalsamfund
- Affald er knyttet til en række forskellige hverdagspraksisser – og der er forskel på hverdagspraksisser i skole og hjem
- Affaldspraksisser er forskellige i forskellige hjem

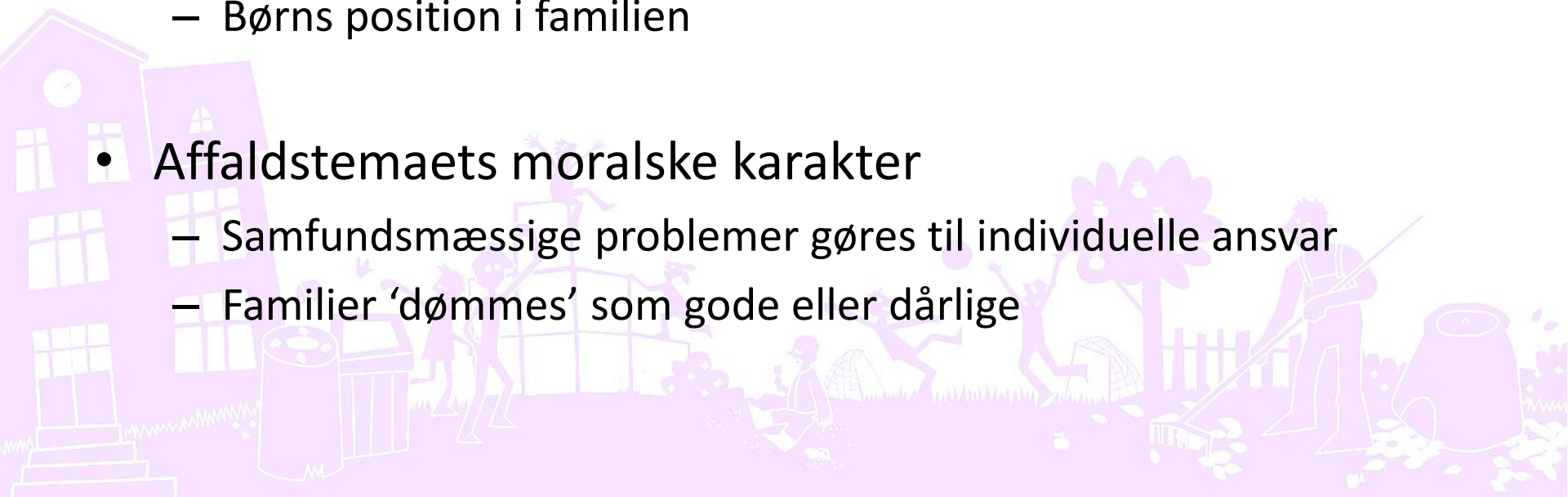
Affald i familiers hverdagsliv

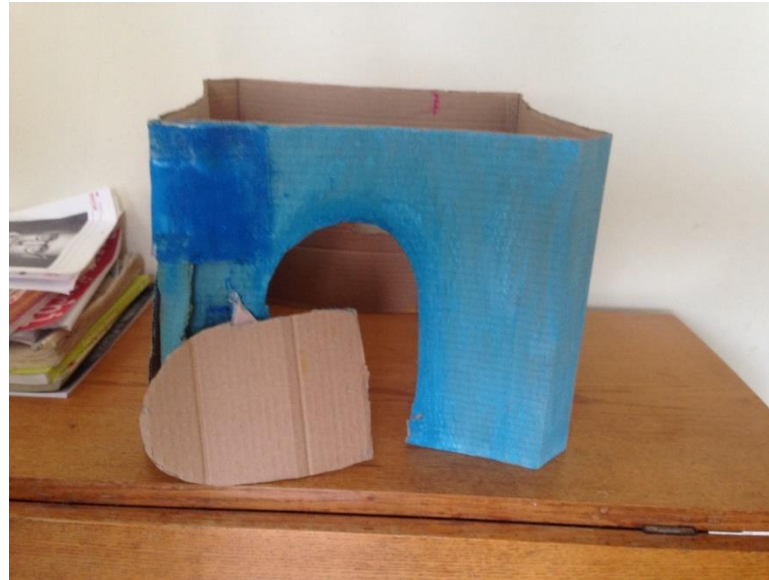
- Affald håndteres forskelligt på forskellige steder
 - Plads, organisering, orden, hygiejne i hjemmet
 - Landskab og byrum (genbrugsstation, flaskecontainere, skrald i gadebilledet)
 - Hverdagsliv andre steder (institution, arbejde)
 - Andre kommuner/lande
- Affaldshåndtering er knyttet til hverdagslivets rytmer og tidshåndtering
 - Affald i hjemmet indgår i andre rytmer end i skole og daginstitution
 - Affald tager tid – ‘oplevet’ tid og ‘målbar’ tid
 - Andre aktiviteter har højere prioritet, affald er oftest et ‘biprodukt’

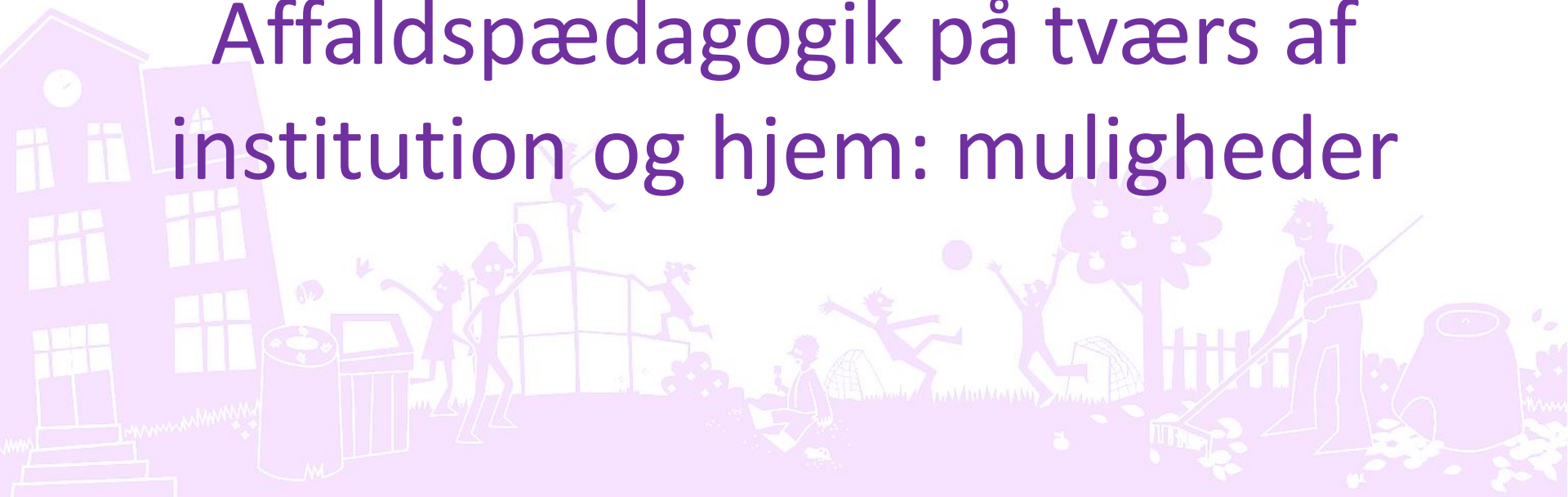
Affaldspædagogik på tværs af institution og hjem: udfordringer

- Affaldspædagogik i daginstitution/skole kan ikke nødvendigvis sikre en bedre sortering i hjemmene
 - Viden omsættes ikke direkte til adfærd
 - Hverdagslivet har en stor kompleksitet, affald er ikke altid først på dagsordenen
 - Børns position i familien
- Affaldstemaets moralske karakter
 - Samfundsmæssige problemer gøres til individuelle ansvar
 - Familier 'dømmes' som gode eller dårlige

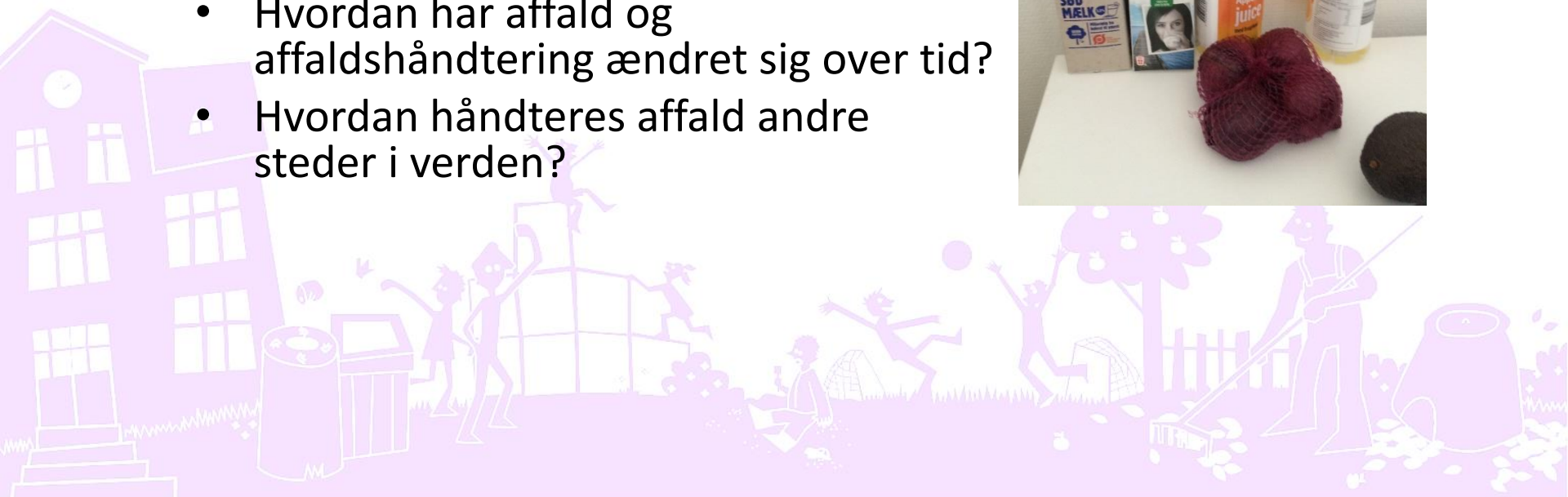
Affaldspædagogik på tværs af institution og hjem: muligheder

Gør forskelle på affaldssortering til drivkraft for undersøgelse og læring

Inddrag børn i undersøgelse af og refleksion over:

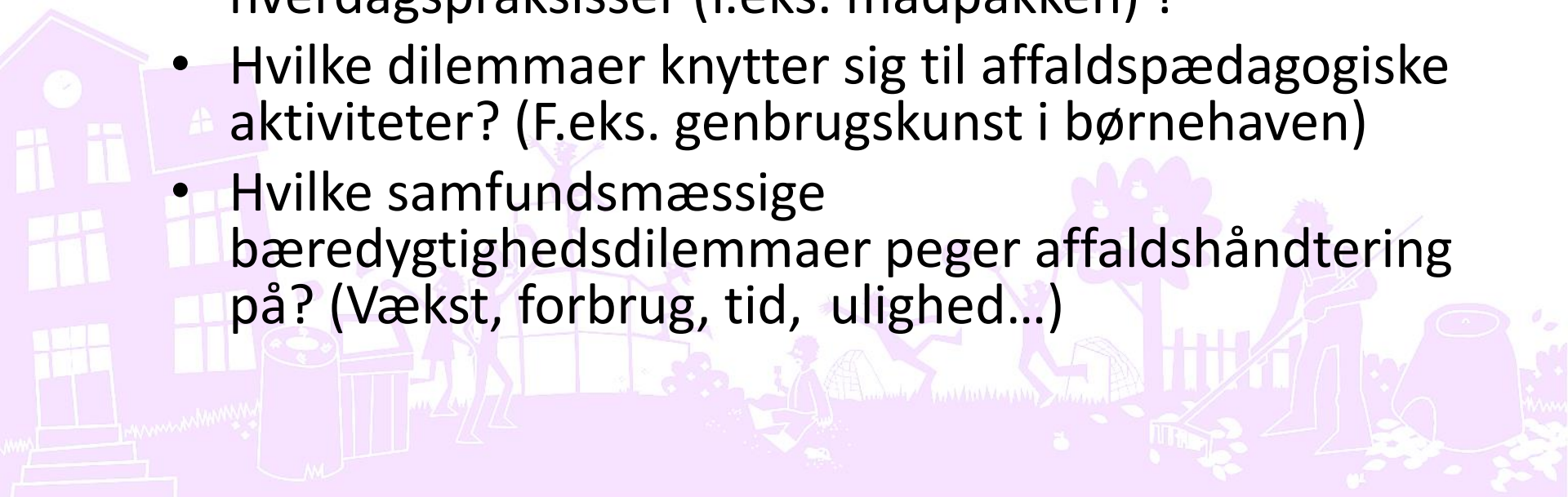
- Hvordan er affald og affaldssortering forskelligt i institution og hjem?
- Hvordan håndteres affald i forskellige familier?
- Hvordan har affald og affaldshåndtering ændret sig over tid?
- Hvordan håndteres affald andre steder i verden?

Tag udgangspunkt i affaldsdilemmaer

I stedet for at skjule dilemmaer omkring affaldshåndtering i hverdagen, kan de bruges til at kvalificere elevernes vurderinger af hvordan de bedst kan håndteres

- Hvilke dilemmaer knytter sig til konkrete hverdagspraksisser (f.eks. madpakken) ?
- Hvilke dilemmaer knytter sig til affaldspædagogiske aktiviteter? (F.eks. genbrugskunst i børnehaven)
- Hvilke samfundsmæssige bæredygtighedsdilemmaer peger affaldshåndtering på? (Vækst, forbrug, tid, ulighed...)

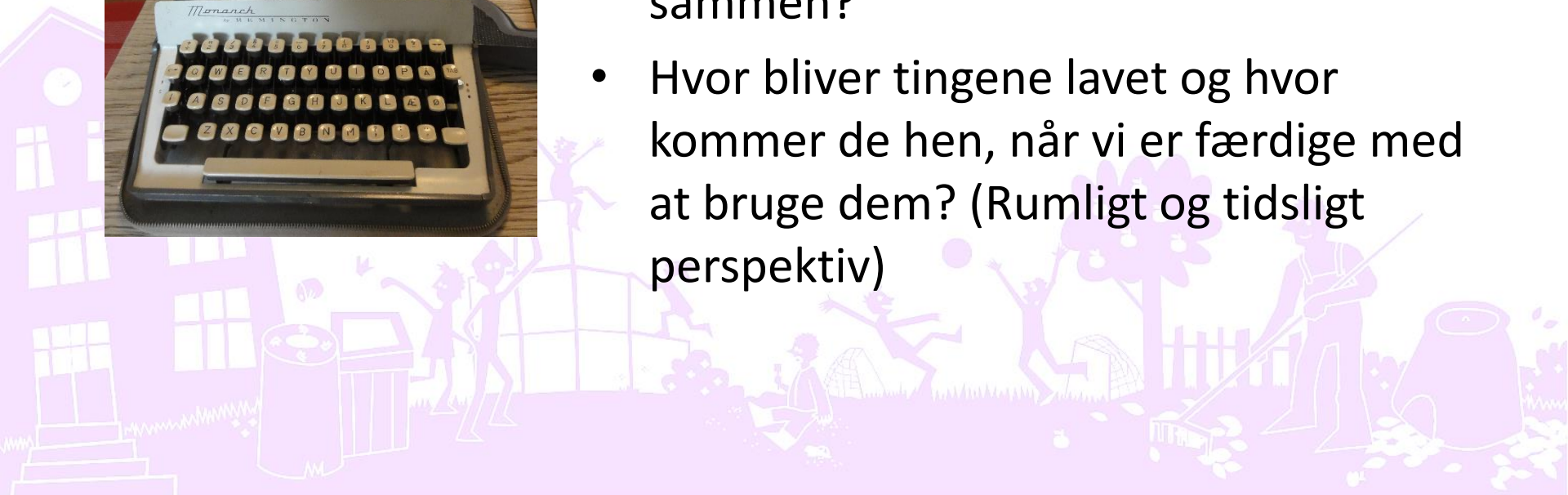

Undersøg tings livsbaner, forbrug og affald

Undersøgelser af tings livsbaner i hjemmene kan danne udgangspunkt for læring om bæredygtig udvikling:

- Hvad betyder ting for os?
- Hvordan hænger forbrug og affald sammen?
- Hvor bliver tingene lavet og hvor kommer de hen, når vi er færdige med at bruge dem? (Rumligt og tidsligt perspektiv)

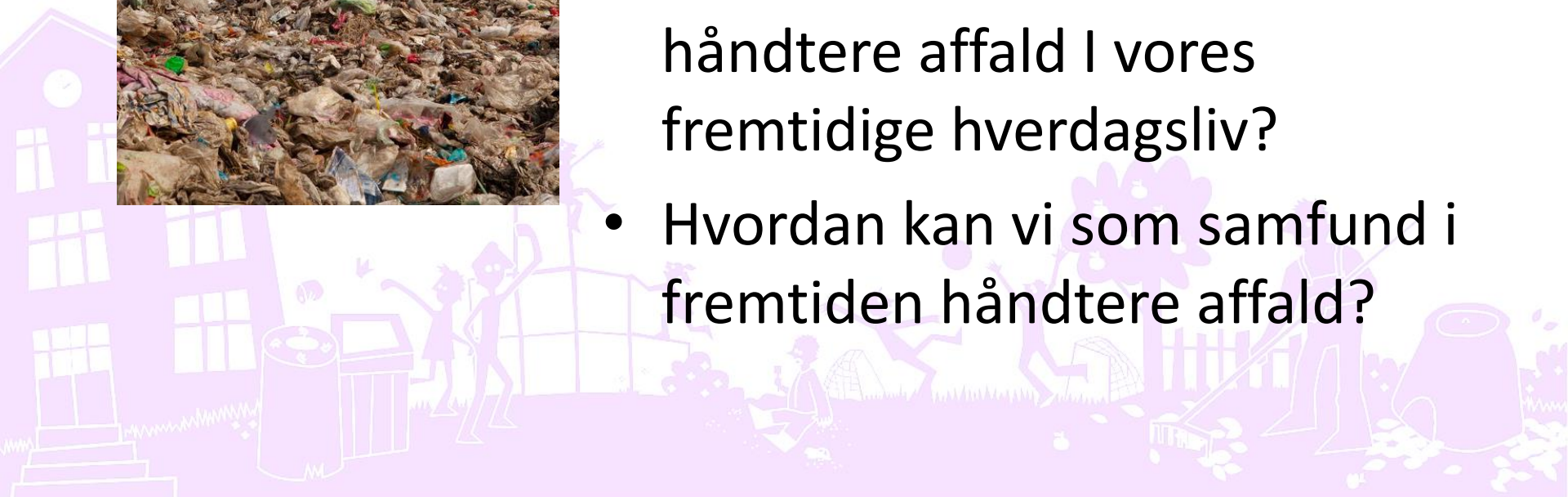

Affald i hverdagen – nu og i fremtiden

Affald kan i et tids- og hverdagslivsperspektiv give anledning til utopisk-kreativ uddannelse:

- Hvordan kommer vi til at håndtere affald i vores fremtidige hverdagsliv?
- Hvordan kan vi som samfund i fremtiden håndtere affald?

Læs mere:

Madsen, Jørgensen, Læssøe & Nielsen (2018). Affaldspædagogik mellem daginstitution og hjem. Børns Hverdag

Jørgensen, Madsen & Læssøe (2017). Waste in Education: The potential of materiality and practice. Environmental Education Research

<http://skodanet.blogspot.dk/p/flgeforskning.html>

